
Islandske leger må ut for å spesialisere seg

AKTUELT

PER HALVORSEN

Email: per.halvorsen@legeforeningen.no

Tidsskriftet

Få land er som Island avhengig av et internasjonalt samarbeid innen medisinsk utdanning. Med bare 260 000 innbyggere er legene pent nødt til å reise utenlands for å skaffe seg spesialistutdanning, og da er de nordiske landene en naturlig mellomstasjon.

Til enhver tid finnes det mellom 50 og 100 islandske assistentleger ved norske sykehus. Over dobbelt så mange søker seg til Sverige. Danmark er ikke så attraktivt for øyeblikket. Jon Snædal, nestleder og ansvarlig for nordisk samarbeid i Læknafélag Íslands, den islandske legeforening, opplyser at hele 90 % av alle islandske leger reiser ut.

Jon Snædal

– Vi må reise ut for å skaffe oss nye kunnskaper på nesten alle fagområder. Det har vært en del av vår naturgitte kultur siden sagatiden og er dypt forankret i folkesjelen. Hvis man ikke reiser ut, er det nærmest å betrakte som en brist i ens profesjonalitet, sier han.

Snædal tilbrakte selv fem år i Lund i Sverige da han valgte geriatri som spesialitet. Senere har han benyttet seg av den 30 år gamle avtalen som gir alle islandske leger rett til 14 dagers permisjon med lønn hvert år inkludert en

flybillett tur-retur fastlandet for faglig oppdatering. Selv om islendingene også har hatt sterke tradisjoner for å vende vestover mot USA og sørover mot England, er Snædal klar og tydelig når han understreker at det nordisk-medisinske samarbeidet er av vesentlig betydning for islendingene. Personlig ser han heller ingen tegn til forvitring av dette samarbeidet til tross for at globaliseringen og ikke minst europeiseringen, griper om seg på flere områder.

– Det kulturelle fellesskapet gjør det naturlig å søke sammen.

Velferdssystemene våre har alle preg av universalitet og omfordeling, og de personlige bånd som blant annet skapes gjennom det nordiske spesialistsamarbeidet vil også i fortsettelsen danne et godt grunnlag for at vi har tette, strukturelle forbindelser, mener han.

– Dessuten har det europeiske fellesskapet tradisjonelt interessert seg lite for helsepolitikk. På dette området er det kontinentale Europa altså ingen konkurrent, påpeker han.

Prisen for Islands avhengighet av sine nordiske naboer er at ikke alle som reiser utenlands, kommer hjem igjen. Dette gjelder per i dag cirka 10 % av dem som spesialiserer seg. Dette fører likevel ikke til store udekkede behov. Bare 2–5 % av stillingene i primærhelsetjenesten er ubesatte. Argumentet blir likevel brukt for hva det er verdt i lønnsforhandlingene med myndighetene. De islandske legelønningene må være konkurransedyktige for at ikke «brain-drain» skal utvikle seg til å bli et stort problem.

Publisert: 30. juni 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 22. mars 2026.